SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 93. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 17, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР 17-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 93. РІК XCVII

Д-Р Б. ШЕБУНЧАК ПЕРЕОБРАНИЙ ГОЛОВОЮ КРАЙОВОЇ РАДИ УАКР

Ню Йорк, (Р.Б.). — Тут у суботу, 7-го квітня відбулися перші збори Крайової Ради Української Американської Координаційної Ради після 2-ої Конвенції УАКРади, що відбулася в жовтні 1989 року у Філядельфії.

Делегати відділів, члени Екзекутиви з її головою д-ром Іваном Флисом, члени Президії Крайової Ради, представники організацій-членів УАКРади зібралися на наради, які відбулися у власній домівці в Народному Домі. Перед тим Екзекутива УАКРади відбула своє засідання.

Збори відкрив о год. 12-ій голова Крайової ради д-р Богдан Шебунчак. Він привітав присутніх, зокрема голову новоствореного відділу УАКРади в Рочестері, Н. Й., мґра А. Стеціва і запропонував програму нарад, яку з деякими поправками прийнято одноголосно. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять членів, які відійшли у вічність давніше і у звітному часі.

На пропозицію інж. Нича обрано головою зборів д-ра В. Шебунчака, а секретарем д-ра Романа Борковського. До Номінаційної комісії обрано: Романа Данилюка, Ігоря Ґавдяка і Юрія Іхтіярова. Протокол з першого засідання Крайової Ради УАКР у 1986 році прочитав секретар д-р Р. Борковський.

Опісля звітував голова Крайової Ради д-р Б. Шебунчак. Він закликав не тратити дорогого часу на дрібні справи, а приступити до конкретної оцінки чи критики діяльности Екзекутиви за минулі роки і перейти до конструктивних пропозицій і плянів на майбутнє, зокрема намітити шляхи допомоги Україні у її боротьбі за людські, релігійні і національні права, а також допомоги жертвам Чорнобиля. Тому на зборах треба присвятити цій справі якнайбільше уваги.

Голова брав участь у засіданнях Екзекутиви і як представник УАКРади до СКВУ брав постійно участь в нарадах Президії Секретаріяту і в останній Конвенції СКВУ.

Д-р Б. Шебунчак

Потім звітували члени Екзекутиви. Першим звітував голова УАКРади д-р І. Флис. Він накреслив пророблену працю УАКРади за минулі роки, висвітлив успіхи і невдачі, згадав про переговори, які довший час велися між представниками УККА, УАКРади і Конференції Безсторонніх Організацій у справі створення одної централі в ЗСА, які не були успішні. УККА своєю резолюцією припинив дальші переговори до чергової конвенції УККА у 1992 році. УАКРада співпрацювала із СКВУ, стараючись сповняти супроти цієї світової надбудови свої фінансові і ділові зобов'язання. Наші представники брали активну участь в Ювілейному Комітеті для відзначення 175-річчя народження Тараса Шевченка і 25-ліття побудови його пам'ятника у Вашінґтоні. УАКРади постійно підтримувала працю Конґресової комісії для дослідження голоду в Україні в роках 1932-33, складаючи на неї пожертви і закликаючи громадянство до таких пожертв. Відносно Міжнародного трибуналу чи радше Міжнародної дослідної комісії, то УАКРада відтягнула свою попередню заяву підтримувати працю тієї комісії коли виявилося, що це не Міжнародний трибунал, але звичайна дослідна комісія, яка не має ніяких прерогатив трибуналу, що

(Закінчення на стор. 3)

Солісти Київської опери приїжджають до ЗСА

Ню Йорк. — Після першої успішної поїздки по українських громадах ЗСА і Канади широко відомий соліст Київської опери ім. Тараса Шевченка Дмитро Гнатюк разом із солістами цієї опери Оксаною Яценко, Світланою Кислою та тенором Степаном Фіцичом буде вдруге на концертовому турне в ЗСА у червні.

Ціла чвірка солістів враз із своєю акомпаньяторкою Аделіною Кривошеїною запрошена на Міжнародний фестиваль клясичної музики в Чикаго, що відбудеться в днях 16-24 червня. Використовуючи цю нагоду, українські співаки дадуть ряд концертів для укрінської публіки в найбільших скупченнях українців.

Для організації цих виступів створився в Ню Йорку окремий громадський комітет під проводом відомого українського підприємця і громадянина Ярослава Пастушенка. Заступником його є Роман Данилюк, фінансовим референтом і секретарем Іван Винник, а членами Ігор Раковський Андрій Ластовецький і Юрій Федорів.

Дохід із концертів призначений на Фонд Допомоги Україні та Жертвам Чорнобиля. Саме цей факт, що турне організує та переводить громадський комітет, а не туристичне чи приватне концертове підприємство, є запорукою, що виконавці — співаки будуть мати гарну та відповідну для їхнього стажу опіку. У підготовчих розмовах вони висловили бажання мати

С. Кисла

якнайбільше спілкування із українською громадою в ЗСА та дати їм якнайкращу музичну насолоду.

Їхня програма включає оперові арії у сольовому виконанні і в дуетах, сучасні українські пісні, наприклад, широколюблені В. Івасюка, народні та стрілецькі.

Як видно з розкладу програми, перший їхній виступ буде в Балтиморі у дні 1-го червня в Домі Української Молоді, о год. 7-ій вечора, другий на „Верховині" в неділю,3-го червня, о год. 3-ій по полудні, 5-го червня співаки будуть перебувати на Союзівці, де дадуть концерт о год. 7-ій вечора, 8-го співатимуть в Нюарку у залі церкви св. Івана Хрестителя, в год. 7:30 вечора, 9-го червня виступлять вони з концертом у Філядельфії в залі театру університету Ля Салл о год. 6-ій вечора. Вже

(Закінчення на стор. 3)

Полтавчани вшанували пам'ять Симона Петлюри

Полтава. — Тут, на батьківщині Симона Петлюри, в день його народження, заходами Української Республіканської Партії, СНУМ та інших організацій, відбулося віче для вшанування його пам'яті. Блакитно-жовті прапори майоріли у щільному оточенні міліціянтів, які старанно обшукували і допитували присутніх, відбирали неформальну і навіть офіційну пресу, національні прапори, особисті речі.

В такий спосіб партократія Полтавської области продемонструвала застійні методи володарювання. Численних гостей з Києва, Львова, Стрия, Чернігова, Черкас, Харкова, Сум та з інших обласних і районих центрів України виловлювали вояки ЗМОП, які заблькували станції, вулиці, площі, влаштувавши справжнє полювання на людей. Багато учасників мітинґу були затримані й побиті. Приїжджих допитували й вивозили далеко за межі міста Полтави.

Тим часом полтавчани зібралися біля пам'ятника Т. Шевченкові і священик УАПЦ о. Іван Степанишин з Тернополя відправив Панахиду по св. п. С. Петлюрі. В Панахиді взяли участь понад 1,000 полтавчан, оскільки гостей майже всіх випровадили з міста, або тримали в міліційних відділеннях.

Керували облавою на людей такі особи: начальник обласної комісії у справах неповнолітніх капітан Іван Жук, заступник начальника відділу профілактики УВС Полтавської области Валерій Корчуков, Іван Костенко. При обшуках був присутній депутат Районової ради і директор школи №6 міста Миргород Анатолій Рудько.

Б. ТИМОШЕНКО В ПІТТСБУРҐУ

Піттсбурґ, Па. — Українське Технологічне Товариство влаштовує в неділю, 20-го травня, виступ Бориса Тимошенка, який відбудеться в залі української католицької церкви св. Родини, 730 Вашінґтон аве., Карнеґі. Початок о год. 5-ій по полудні.

Д-ра М. Куропася призначено до Комітету Рокфордського інституту

Рокфорд, Ілл. — Рокфордський інститут подав до відома, що д-ра Мирона Куропася, заступника головного предсідника УНС, призначено до Комітету „Мейн стріт", крайової організації, яка складається з 80-ти науковців, письменників, аналітиків публічної політики та провідних мислителів, які будуть дораджувати і співпрацювати з вище згаданим інститутом у ділянці поширення його програм.

Перші сходини комітету відбулися 28-го квітня в Чикаґо, економіст Мирі Ротбард з університету Невада-Лясвеґас і Ентоні Ґерріґен, президент Ради американської індустріяльно-освітньої фундації, обмінялися думками про ролю традицій та свободи у 90-их роках. Модератором цього обміну думок був Доналд Дівайн, президент Освітньої фундації „Громадяни за Америку" і колишній голова Бюра менеджменту кадрів за урядування Роналда Реґена.

Рокфордський інститут старається бути рушійною силою у відновленні вартостей, що втримують вільне суспільство. Публікаціями, конференціями і публічними дискусіями інститут намагається укріпити значення родини, особисту відповідальність, релігійні вартості, обмеженість влади, вільні підприємства, оборону національних інтересів і найвищі моральні та естетичні норми у літературі, мистецтві та науці.

Футболісти „Карпат" зі Львова приїжджають до ЗСА

Філядельфія. — Управа Українського Спортового Осередку „Тризуб" повідомляє, що в четвер, 14-го червня, приїжджає перша футбольна дружина „Карпати" зі Львова на двотижневе турне по ЗСА.

ФД „Карпати", нащадки СТ „Україна" у Львові, будуть гістьми УСО „Тризуб", який подбав про приїзд футболістів і координує їхнє турне в ЗСА. Крім УСО „Тризуб", їх гоститимуть також УАСТ „Леви" і СК „Крила" в Чикаґо, УАСТ „Львів" у Клівленді і УАСТ „Черник" в Дітройті.

Футболісти ФД „Карпати" розіграють п'ять матчів. Два футбольні матчі відбудуться у Філядельфії в суботу і неділю, 16-го і 17-го червня; один в Чикаго — в середу, 20-го червня; один в Клівленді — в суботу 23-го червня і один в Дітройті — в неділю, 24-го червня.

Разом з футболістами ФД „Карпати" приїжджають три тенісисти, які візьмуть участь у тенісових турнірах.

Управа УСО „Тризуб" з вдоволенням повідомляє, що громадянство у згаданих містах підготовляється до величавих зустрічей з гістьми для уприємлення їхнього перебування у ЗСА.

До програми Конвенції УНС включено також подорож кораблем

Балтимор. — Конвенційний комітет інформує, що до конвенційної програми на вівторок, 29-го травня, включено також тригодинну подорож кораблем і вечерю на кораблі „Бей Лейді" на кліматично контрольованому покладі корабля. Прибережні тури згаданим кораблем належать до атракції міських розваг і треба сподіватися, що ті делеґати та гості, які зголосяться до участи в цій подорожі, будуть задоволені цим тригодинним відпруженням.

Для розваги гостей будуть виступати талановиті працівники корабля „Бей Лейді". Після обіду делеґати можуть відпочивати і милуватися прекрасним краєвидом, або танцювати під звуки українських мелодій.

Корабель „Бей Лейді" від'їде з порту (напроти готелю Гаєт Ріджensі) о год. 7-ій вечора і прибуде назад в год. 10-ій вечора. Пасажири мусять прибути до порту о год. 6:15, щоб мати час відповідно розміститися. Квитки в ціні 22.50 включають вечерю і розваги. Не зважаючи на те, що квитки можна буде купити при інформаційному столі в готелі Гаєт Рідженсі, побажано, щоб бажаючі взяти участь у подорожі заздалегідь зареєструвалися і вислали суму 22.50 долярів на адресу: UNA Convention Committee, 400 First Street, N.W., Suite 710, Washington, D.C. 20001, або принаймі замовили місця телефонічно. Число Конвенційного комітету (202) 347-8629.

М. ҐОРБАЧОВ ПРОГОЛОСИВ НЕЗАКОННИМИ РІШЕННЯ ЛАТВІЇ І ЕСТОНІЇ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і президент з диктаторськими повновластями Міхаіл Ґорбачов офіційно проголосив у понеділок, 14-го травня, незаконними рішення Верховних Рад Латвії і Естонії поступовий шлях до незалежности і виходу із Союзу, кажучи, що жодна з названих країн не має леґальної бази для цього без порушення основних законів, які були прийняті в цій справі З'їздом народних депутатів.

Політичні аналітики і знавці підсовєтської проблематики, які слухали передану центральною телевізійною сіткою промову М. Ґорбачова в тій справі, кажуть, що тим разом він обмежився до перестороги, але не вживав, як у випадку Литви, погроз, не заповідав економічної бльокади на вивіз товарів до Латвії і Естонії, не ставив ультиматуму та стримувався від фізичних погроз, наприклад, ужиття військової сили тощо. Правда, незадоволені, нібито, рішенням Верховної Ради Латвії і Естонії мешканці цих двох республік, сильно інфільтровані росіянами й іншими національностями на протязі 50-річного панування Москви у Прибалтиці, влаштували велику і добре зорганізовану демонстрацію, правдоподібно з допомогою центрального уряду, КҐБ і міністерства оборони СССР, хоч би тому, що в демонстрації брали участь старшини армії у великому числі, які навіть намагалися силою продістатися до приміщення Верховної Ради в Ризі.

Не вживаючи свого „озброєного кулака" і своїх повновластей, М. Ґорбачов як виглядає, залишив відкритим питання про можливість мирного діялогу, тобто переговорів між місцевими республіканськими представниками і московським центром. Ґгідно з повідомленням кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Селестін Болен, латишська парляментрана делеґація вже відлетіла у вівторок, 15-го травня, до Москви з надією на започаткування формальних переговорів.

Політичні спостерігачі кажуть, що М. Ґорбачов і його дорадники напевно відмовлятимуть обидві республіки від самостійницького шляху і, беручи до уваги мішане населення, страшитимуть Латвію переведенням плебісциту, неґативний вислід якого міг би на десятиліття припечатати долю двох прибалтійських республік, які Москва перетворила на свої колонії з огляду на стратегічне положення і доступ до Балтійського моря. Великі відносно військові контингенти Москви, стаціоновані в Латвії і Естонії, безпосередньо вмішуються до конфліктів, або їх провокують. Провокаціями, бійкою і побиттям до крови балтійських патріотів займаються в першу чергу каґебісти і так звані чорноберетники, спеціяльні частини КҐБ, свого роду „еліта" президента-диктатора М. Ґорбачова, до яких КҐБ набирає здегенерованих бандитів, колишніх „героїв" з Афганістану, справжніх вбивць, які виконують свою „службу" за гроші і вигідне життя.

Шкода, тільки, кажуть спостерігачі й аналітики, що на Заході, особливо у Вашінґтоні, Бонні, Парижі і Лондоні не мають зрозуміння до самостійницьких аспірацій поневолених народів, а деякі з них подають навіть помічну руку для комуно-московської імперії, щоб не загубилася у власних протиріччях, або не розпалась в економічній нужді.

Захід визнав незалежність Литви де-факто

Москва. — Виступаючи в неділю, 13-го травня, в Москві на пресовій конференції, прем'єр-міністер Литовської республіки Казімієра Прунскієне заявила, що керівники п'ятьох західніх держав, де вона тільки що побувала, фактично визнали право Литви на незалежність.

К. Прунскієне зустрічалася з керівниками Франції, Західньої Німеччини, Великобританії, Канади і З'єднаних Стейтів. 3-го травня у Білому Домі її прийняв президент Буш. Розмова, як писали американські газети, була відкритою і навіть теплою. Буш, однак, не змінив свої давні „переконання", щоб не погіршити стосунків з Ґорбачовим, що для нього є значно важливішим, ніж справа про негайну незалежність Литви.

Прунскієне ніби залишила за дужками справу про юридичне визнання республіки. „Те, що мене приймали на найвищому державному рівні, — сказала вона, — вже само собою говорить про визнання Литви де-факто".

Прем'єр-міністер повторила пропозицію її уряду припинити дію ряду республіканських законів, які турбують Москву. Прунскієне одночасно висловила надію на те, що економічні санкції проти республіки будуть найближчим часом зняті.

Тяжко сказати, на чому саме базуються ці надії. Судячи з публікацій у центральній пресі, Ґорбачов покищо не має наміру відмовлятися від твердого курсу. Коментуючи становище в Литві, „Правда" пише: „Ситуація в цій республіці загострилася не тільки в політичній, але й в економічній сфері, і пояснюється це перш за все тим, що дії нової Верховної Ради республіки явно йдуть всупереч з надіями і сподіваннями простих людей, боляче б'ють по їх життєвих інтересах".

Прунскієне вернулася на батьківщину наступного дня після того, як в Таллінi президенти Литви, Латвії і Естонії підписали договір про відновлення Балтійського союзу і зобов'язалися надавати одна одній підтримку. Президенти заявили, що мають надію, що їх республіки будуть прийняті як рівноправні члени в ООН та в інші міжнародні організації.

РОСІЯНИ В ЛАТВІЇ І ЕСТОНІЇ СТАЛИ ПО СТОРОНІ РЕЖИМУ

Рига, Латвія. — Багатотисячна товпа росіян й інших „етніків", які були наслані Москвою до прибалтійських країн як колоністи на протязі 50-річного поневолення цих республік, отриманих Совєтським Союзом у „подарунок" від Адльфа Гітлера за підписаний 1939 р. Молотовим і Ріббентропом договір, стала по стороні комуністичного режиму і підтримала політику комуно-московських імперіялістів з Політбюра і Центрального Комітету КПСС.

Десятки тисяч демонстрантів, в першу чергу росіян, з прихильними до Москви транспарантами, червоними прапорами і гаслами, штурмували приміщення Верховних Рад в Латвії і Естонії 15-го травня, домагаючись негайного відкликання декларації незалежности і виходу із Союзу. Деякі демонстранти, виступаючи на головній трибуні, домагалися арешту теперішніх керівників обидвох прибалтійських республік і суду над ними „за зраду батьківщини", якою вони уважають Совєтський Союз. „Латвія і Естонія" та всі інші республіки були складовою частиною СССР і такою залишаться навіть тоді, якщо б ми мали примусити їх до цього фізичною силою", — заявляли представники демонстрації кореспондентам.

Західні кореспонденти і політичні спостерігачі навіть не сумніваються, що добре зорганізовану демонстрацію допомогли влаштувати каґебісти і головне командування збройних сил за сигналами з Москви. Доказом цього була численна учать в демонстрації військовиків, колишніх цивільних політичних діячів зі старого режиму, комсомольців і старших, яких звозили на демонстрацію військовими тягаровими автомобілями.

Очевидно, коли ініціятива КҐБ вихоплювалася з-під контролі і демонстранти вдавались до фізичної бійки й нищення державного майна, численні відділи міліції і спеціяльних частин КҐБ, „наводили порядок" і не допустили до захоплення будинків парляментів, знаючи, що демонстранти, керуючись змислом товпи, знищать внутрішнє влаштування будинків.

В Таллінi, столиці Естонії демонстрація була численно менша, але товпа була ця сама і з такими ж самими цілями. Вони також хотіли захопити приміщення парляменту, який тількищо закінчив свої наради, викликавши бійку між прихильниками і противниками незалежности.

У цій ситуації є прикрою заява державного секретаря ЗСА Джеймса Бейкера, який тепер перебуває з візитою в Москві, що, мовляв, генральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов шукає розв'язки цього питання шляхом законодавства і переговорів. Щось протилежне до дійсности і політики президента М. Ґорбачова з диктаторськими повновластями, який категорично відкидає і заперечує право республік на відокремлення, покликаючись на закони про які він особисто подбав на скору руку, щоб зупинити процес незалежницьких тенденцій у республіках і зміцнити остови одинокої у світі імперії.

Дж. Бейкер перебуває в Москві

Москва. — У вівторок, 15-го травня, сюди прибув державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер. Мета його візити — підготова до зустрічі президента Джорджа Буша з генеральним секретарем-президентом Міхаїлом Горбачовим, яка відбудеться 30-го травня — 3-го червня.

На середу і четвер були заплянoвані зустрічі Бейкера з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе, а на п'ятницю — зустріч Бейкера з Ґорбачовим. У суботу державний секретар проведе в Москві пресову конференцію і відлетить до ЗСА.

В центрі американсько-совєтських переговорів, що починаються у Москві, — договір про роззброєння, який мають намір підписати у Вашінґтоні Буш і Ґорбачов. Останніми днями високопоставлені чиновники вашінґтонської Адміністрації стали відкрито висловлювати побоювання, що не вдасться укласти договір, який передбачає різке скорочення озброєнь. Побоювання ці викликані тим, що Ґорбачов все більше й більше піддається тискові військовиків.

Напередодні поїздки Бейкера до Москви високопоставлений чиновник американського уряду сказав кореспондентові АП: „Загальна думка тут така: Горбачов офіційно консолідував владу, але його можливості тепер більш обмежені, ніж раніше із-за економічного стану країни і зростання націоналізму".

Агентство АП повідомляє також, що Бейкер має намір обговорити зі совєтськими керівниками справу про незалежність республік Прибалтики і зростання антисемітизму в СССР.

У понеділок, перед поїздкою до Москви, Бейкер відвідав Ню Йорк, де зустрівся з промисловцями, вченими-політологами, колишніми високопоставленими урядовими чиновниками. Звертаючись до них з промовою, державний секретар високо оцінив ролю НАТО в захисті ідеалів західньої демократії. Він підкреслив, що навіть якщо всі совєтські вояки повернуться з країн Східньої Европи на свою територію, ЗСА не виведуть з Західньої Европи все своє військо. „Адже Совєтський Союз і далі залишиться найбільш озброєною країною в світі, — сказав Бейкер. — Ми повинні залишитися в Европі". За словами Бейкера, НАТО в майбутньому стане більш політичною організацією, ніж військовою.

У СВІТІ

ПЕРШИМ КРОКОМ, ЩО зблизить Совєтський Союз ще більше до всесвітньої економіки, на котрий постійно та всеціло настоює уряд президента Джорджа Буша буде згода надати Москві статус обсерватора до організації, яка має нагляд над всесвітньою торгівлею. Статус обсерватора в Організації загальних узгіднень тариф і торгівлі, цій престижевій міжнародній інституції з осідком у Женеві, до якої належить 97 країн, дасть можливість СССР бути причетними до організацій, що допомогли надати форми повоєнній всесвітній торгівлі. Всі припускають, що схвалення такого статусу для СССР вирішиться без жодних перешкод на звичайному місячному засіданні Ради вищезгаданої організації. Службовці уряду президента Дж. Буша заявили, що президентові залежить на тому, щоби СССР такий статус отримав, ще перед його зустріччю з М. Ґорбачовим, бо це буде „реальною познокою, що ЗСА є зацікавлене ввести СССР у всесвітню економіку".

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗНОВУ повернувся до розгляду питання дозволу прилюдного осквернення американського національного прапору. Рік тому п'яти голосами проти чотирьох суд визнав неконституційним закон стейту Тексас, який заборонив осквернення прапору. Адміністрація президента Джорджа Буша настоює на тому, щоб заборонити осквернення прапору. Адвокат Кеннет Стар, який підтримує становище Адміністрації, сказав „Заборона осквернення прапору — законний акт. Це не є заборона свободи слова, чи совісти. Прапор — це особливий символ для нас". К. Стар впевнений, що ніщо не може перешкодити прийняттю закону проти фізичного осквернення символу американського народу та що цей закон може бути прийнятий Конґресом. Протилежну точку зору відстоював Вілліям Канстлер, адвокат відомий своїм захистом лівих та лівацьких організацій та груп, а також різних „пригноблених", „обездолених" та „ображених". Він сказав: „Повага до прапору — це добровільна справа. Якщо примушувати людину поважати символ, то вже не можна вважати цю людину вільною". В понеділок, 14-го травня, перед будовою Верховного Суду відбулися демонстрації як прихильників заборони осквернення прапору, так і його противників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City N J
P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Взаємини ЗСА і СССР — на базі недовір'я

Від кінця Другої світової війни американсько-советські взаємини проходили під різними назвами: „холодна війна", „співіснування держав з різними соціяльними системами", — „політика стримування" та від Малтинської конференції у грудні минулого року „ера співпраці". Але ввесь той час — понад півсторіччя — між Вашінґтоном і Москвою ніколи не було довір'я. Роналд Реґен назвав був СССР „злющою імперією", — згодом запевняв, що за Міхаїла Ґорбачова та імперія „змінилася". В останніх тижнях критиковано президента Буша за нібито „рятування" советської імперії в часі, коли Ґорбачов брутально поводився супроти Литви.

В минулу неділю, 13-го травня, у „Ню Йорк Таймсі" появилася датована у Вашінґтоні стаття, яка кидає яскраве світло на факт, що насправді президент Буш і його оточення ніколи не мали довір'я до Міхаїла Ґорбачова. Із цієї статті виходить, що всі найавторитетніші інформації, що їх дістає Білий Дім про відносини в СССР (амбасада, преса Сі-Ай-Ей) зводяться до цього, що не можна вірити Ґорбачову у найважливішій для Америки справі: більшої редукції різних родів стратегічної зброї. У цій статті кажеться, що тепер так само Вашінґтон не знає, що станеться в СССР завтра, як це було відоме за Леоніда Брежнєва. Коли у квітні цього року перебував у Вашінґтоні советський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, то у нарадах над дальшою редукцією зброї переговорював з державним секретарем Джеймсом Бейкером уже не названий советський міністер, а високі військовики, які йому товаришили. І ті військовики не погоджувалися на проєкт військового договору, що його ніби Ґорбачов акцептував був та який мали би підписати Буш і Ґорбачов на їхній зустрічі 30-го травня і в перших днях червня ц.р. у Вашінґтоні.

За тим пляном, що його виготовлено з очима на вирівняння збройного арсеналу обох сторін з одночасним його частинним скороченням — СССР мав би наполовину зредукувати далекосяжні атомові ракети, 40,000 танків і зменшити хемічний арсенал з 50,000 тонн до 10,500 тонн. Одночасно йшлося би також про редукцію так званих конвенціональних родів зброї в Европі, головно советських наземних військ. „Ню Йорк Таймс", покликаючись на заяви різних високих урядовців — приготовляє суспільство на повну невдачу цієї недалекої конференції на вершинах у Вашінґтоні у ділянці військовій. „І це не буде кінець світу" — запевнив один такий скептик. Президент Буш і його оточення буцімто збетежені трьома фактами сучасної советської дійсности: 1) дальша економічна мізерія без виглядів на покращання, — 2) зріст впливів військової верхівки на Ґорбачова і 3) безцеремонність Ґорбачова у відношенні до національних рухів, з Прибалтикою у першу чергу.

І хоча чотири роки тому Ґорбачов заявив був, що він не продовжуватиме звичаю підвищування генералів до ступеня маршалів — недавно надав ступінь маршала своєму міністрові військових справ Димітрієву Язову. Надиво — у цій першорядній статті „Ню Йорк Таймсу" не говориться про очевидну причину, чому Ґорбачов тепер фаворизує військо. Він утратив популярність в народі. Щоб забезпечитись проти одвертих демонстрантів, як це було 1-го травня на Червоній площі у Москві, проголошено, що каратимуть в'язницею за „образу президента". У липні цього року має відбутися конґрес Компартії СССР. Загально заповідають, що прийде розкол. Рахується з такою можливістю і Вашінґтон і тому захиталася його віра у стійкість влади Ґорбачова. Скріплення військових ґарнізонів в Україні й спеціяльних військ КҐБ вказує на страх, щоб „бунтівничий" рух Прибалтики не перекинувся в Україну з її 50-мільйоновим населенням.

Державний секретар Джеймс Бейкер відлетів у минулу неділю до Москви. Він має приготовити подробиці нарад конференції на вершинах. Але, мабуть, сам президент Буш не дуже вірить в успіх цих приготувань, хоч ця зустріч у Вашінґтоні певне відбудеться. Під кінець минулого тижня Президент виступав на врочистому закінченні шкільного року у двох університетах. Ні в одному не згадав про СССР і роззброєння, тільки гостро критикував комунізм і закликав до активного підтримування шости нових демократичних країн в Европі. Недовір'я до СССР і Ґорбачова цілком логічне й оправдане.

Але будувати „співпрацю" на недовір'ї — це так, як будувати хмародер на піску.

О.Т.

КОШМАР ЧАУШЕСКУ

Останнє першотравневе свято на Красній площі у Москві не мало посмаку свята, що його так послідовно і пляново проводили на цій площі попередніми роками. На трибуні стояли партійні провідники, але не ті, які — як давніше бувало — репрезентували непереможну силу Комуністичної партії, з відомими прізвищами, що до них прив'язані були і титули із заслуги. Тут майже всі невідомі обличчя, крім самого генсека, що прибрав чоло, мов новим велюровим капелюхом закордонного фасону, титулом президента, у всіх видовжені обличчя, здивовані погляди і вся їхня постава така непевна і безпомічна. Це радше подобало на похорон (може це й був похорон першотравневих святкувань!), ніж на свято, що мало показати — як це гарно говориться в усіх офіційних документах, включно з вияснennями в енциклопедіях — бойовий огляд сил трудящих.

Трудящі були, вони йшли тими самими вулицями, що ними попередніми роками прокочувались виструнчені військові колони з ентузіястичними викликами на честь партії й її мудрих вождів, та ці трудящі зовсім не раділи, але навпаки вигукували під адресою отих самозванчих вождів на трибуні своє невдоволення їхнім безвідповідальним господарюванням, обурення із-за катастрофічного екологічного стану країни і безвиглядного економічного становища, невдоволення з партійної системи і вимогами повернути владу не тільки радам, але народові. Це могла бути ще одна нагода повторити минулорічну масакру, що сталось на площі Тіананмень у Китаї, чи теж і криваві події на Палатній площі в румунській столиці Букарешті.

Та це не 1989 рік — а 1990 — рік великого досвіду, що його пережили комуністичні режими саме в 1989, від Тіананмень починаючи а на Букарештенській палатній площі кінчаючи. Масакра на площі Тіананемень вдалася, бо в той час ще не знали, і не сподівалися, що один крок далі і народ може зрушитись, і не тільки народ, але й самі члени оцієї партії, що понад сімдесят років за надуманими гаслами одного перевертня Леніна, задумала перевернути природний порядок світу. Приглядаючись до поведінки оцих теперішніх партійних провідників, завважуємо, як в останньому році у них зросла нерішучість і непевність. Ніхто не шукає розв'язки трагічного становища, в якому опинилися ведені комуністами режими, в теоріях комунізму, але радше шукає зразків для перебудови і допомоги в перебудові у капіталістичному світі, що його, починаючи від Леніна, постійно лаяли і присуджували на смерть; примітивний Хрущов навіть на самому аванпості капіталістичного світу, в Америці, вибубнював своїм юхтовим чоботом по буржуазному столі: ми вас переженем і угробим.

Чи не оте слово „угробим" застрягло у горлі комуністичних провідників і глибоко засіло у їхніх мозках, у яких — якщо судити по виступах таких модних у Советському Союзі та й сприятливих на Заході, як Єльцин — трудно завважити не то віру, але й льояльність ідеалам марксо-ленінської доктрини, в яку повірили були оті перші революціонери, що йшли з вірою до „загірної комуни", де сподівались зустріти рай на землі. З яким зрозумінням та історичною перспективністю висловився про цю віру Папа Іван Павло II, назвавши її „трагічною утопією комунізму", що тим трагічніша, що за неї взялись люди без віри, бюрократи, які в гонитві за владою (а самий Толстой сказав, що влада — це наслідок насилля) злочинними методами, насильством над народами, а то й насильством над землею, нищили звичайний природний порядок речей, застеляючи шлях до цієї трагічної утопії горами трупів. Тут актуалізується оцей Хрущовський вигук: „ми вас угробим", і тільки вияснюється: хто і кого. Саме й угробили одного, хто вперто і насильно ішов у ту трагічну утопію комунізму, малого зарозумілого диктатора Румунії Ніколае Чаушеску і саме ця подія — це найтрагічніша подія для всіх ще урядуючих бюрократів так званих соціялістичних країн, і вона висить над недобитими комуністичними ватажками як „мементо морі".

Смерть Чаушеску разом з його злочинною жінкою від пострілу одного з його партійних прибічників, які самі вже мали досить отого безправного експериментування, це найсутєвіша подія останнього року. Коли під тиском народних рухів,

(Закінчення на стор. 4)

Із листа львів'янина

Вчора, від години 6-ої до 8-ої я відстояв на вічу — зборах під відкритим небом у Білогорщі, присвяченому сороклíттю трагічної смерти Романа Шухевича (Чупринки Тараса). Це вперше була нагода відзначити історичну подію. Все це відбулося на місці смерти генерала. Було досить людей різного віку, і зі Львова і з поблизьких, а навіть дальших місцевостей України. Студенти-молодь, кілька днів раніше висипали на цьому місці високу могилу, обложили муравою, поставили березовий хрест. Привезли землю з-під Крут, посипали нею могилу. Греко-католицький священик (він сам був три рази караний) відправив Панахиду, потім мав промову до зібраних. Відтак говорив син генерала, Юрій. Тепер він сліпий, після довгих років тюрем. Говорив голосом смілим, чистим, впевненим. Говорив без зупинки, розказав коротко історію українського націоналістичного руху. Зробив він велике враження на присутніх, багатьом відчинив очі, багатьом прояснив у голові. На підвищенні стояли і дружина генерала. Говорила теж старша віком жінка, яка багато працювала із покійним, її палкі слова теж зворушили присутніх.

Думаю, що оці виступи зробили дуже багато для пробудження національної свідомости у теперішніх живих. Оцього, що там почули, досі ніде було прочитати, ні довідатися. Виступало ще багато учасників, тепер уже посивілих, яким вдалося пережити Колиму й інші концтабори, за участь у святій справі. До сліз було могутньо, зворушливо. Місце зборів було освітлене численними жарівками, бо програма протягнулася аж до часу, поки запала глибока темрява. Море національних прапорів з жалібними стрічками, на могилі портрет генерала серед маси запалених свічок. Довкола ліс, а побіч могили — будинок опустілої, старої школи. Присутні схвалили на місці резолюцію, що цей будинок належатиме „Просвіті". Є в пляні поставити пам'ятник генералові Шухевичеві, а вулицю, що йде здовж села — назвати його іменем. Село Білогорща вже яких вісім років прилучене до Львова і має всі права міста.

Проголосували й записали теж резолюцію, щоб допустили громадськість Львова до архіву НКВД, щоб відкрити злочинні дії сталінської мафії. Дружина, син і дочка генерала, при підтримці українського громадянства, вимагають у влади, щоб вказала місце поховання покійного. Бо по сьогоднішній день — воно нікому невідоме.

Як розказували, 5-го березня 1950 року, о 5-ій год. ранку зробили велику обласу у селі Білогорща. Якийсь зрадник подав місце перебування Романа. Після бою, взяли його мертвого у місцевий клюб та зганяли людей з усього села, щоб пізнавали, хто це. Потім повезли його до тюрми на Лонцького, веліли синові пізнавати батька. Син сидів тоді вже в тюрмі, в наручних кайданах. Покійного забальзамували, тримали ще тиждень на Лонцького, звозили туди багатьох ув'язнених членів УПА, щоб пізнавали. Опісля поховали, невідомо де.

Після віча я ще говорив із двома старшими жінками, які пам'ятають багато подробиць із того часу. Добре, що мешканці Білогорщі гордяться покійним, відносяться з любов'ю до всього, що пов'язане з його побутом у селі. Напроти могили, у віддалі яких десяти метрів, іде головна дорога, а по її другій стороні стоїть цегляний дім, де переховувалося п'ять осіб, включно з Романом, в останні дні його життя та діяльности. Враження справді рідкісні, відчувається присутність історичних подій, які тут відбувалися. Найближчим часом збираюся цілою родиною, разом із найменшою, трилітньою внучкою, помолитися на могилі героя.

Проведенню віча ніхто не перешкоджував і навіть не видно було нікого в одностроях, але в цивільному одягу було певно чимало. Та, мабуть, учасників було б куди більше, якби були ширше повідомили про це відзначення, та якби не один не боявся репресій з боку КҐБ.

Уся імпреза була на найвищому патріотичному рівні. Молоді організатори не побоялись нікого й нічого.

Під час зборів один із промовців, професор університету, сказав:

„Не треба дуже тішитися, що ми перемогли в виборах у Галичині, (це про першу туру, 4-го березня), бо новий цар, Михайло Другий, рветься до необмеженої влади, хоче стати президентом над усіми і навести жорстокі, грізні порядки, бо забагато собі дозволяють українські 'демократи'".

З одного боку — все бурлить, кипить, пробуджується, та не все це подобається „старшому братові". Так, що немає певности про кожний завтрішній день. Стараємось вірити в краще, уже ж не буде чогось такого, як було: голод, розстріли; але роздаються ще голоси партійного апарату за рішучі заходи проти „менших братів".

Д-р Роман Барановський

ПОСТСКРИПТУМ У СПРАВІ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ

Існуюча при СКВУ Комісія голодового ґеноциду в Україні, зуміла переконати Президію СКВУ про потребу і доцільність створення Міжнародного трибуналу для розслідження причин і наслідків Великого голоду в Україні 1932-33 років і запросила до цієї акції кількох юристів з різних країн. Цю акцію спільнота привітала із захопленням, бо трагедія українського народу для нас така болюча, що всяка акція чи спроба розкрити цей найбільший злочин Москви не тільки в історії українського народу, але взагалі людства, засудити і притягнути до відповідальности його спричинників, є дуже потрібна, бажана і доцільна.

І тому УАКРада негайно відгукнулася позитивно на цей заклик і рішила морально і матеріяльно підтримати цю акцію, повідомляючи про це в пресі („Свобода" ч. 146 з 31-го липня 1987 року і в „Народній Волі" ч. 34 з 23-го серпня 1987 року).

Однак у міжчасі виявилося, що раніші інформації щодо цієї акції не були точні, бо запрошені юристи заявили, що виступають під назвою Слідчої комісії, а не Міжнародного трибуналу. Також стало відомим, що немає найменших виглядів на те, щоби вислід комісії був взятий до уваги на форумі Міжнародного Суду в Газі чи хоч би Об'єднаних Націй, бо там приймають і розглядають тільки справи державних націй.

Ці зміни як теж передбачені поважні кошти переведення такої акції, в часі коли наша спільнота поважно заанґажована фінансовими навантаженнями у зв'язку із відзначенням 1000-ліття Християнства в Україні, обороною нашого імени, виданням творів Гарвардським Проєктом, будовою Українського Музею в Ню Йорку коштом понад 10 міл. дол. та багатьма іншими витратами, до того ще дуже для нас некорисною коньюнктурою у зв'язку з міжнародною політичною ситуацією, заставили Екзекутиви УАКРади перевірити свою ранішу постанову і довести до відома свого членства. І це зробила Екзекутива УАКРади своєю тактовною і відповідно умотивованою заявою, виключно до свого членства, а не цілої громади, маючи до того не тільки повне право але і обов'язок сказати членам правду.

Це тим більше, що від 1985 року діє посьогодні американська Конґресова комісія для прослідження причин і наслідків голоду в Україні, працюючи на державний кошт, переслухала понад 200 свідків того часу і проголосила звіт із своєї діяльности, виявляючи, що українські обвинувачення червоної Москви є вповні обґрунтовані.

Як можна було сподіватися, ця заява УАКРади викликала із сторони УККА страшне обурення. В пресі ВФ появилися статті з наклепами на УАКРаду, що вона, мовляв, проти розслідування голодового ґеноциду в Україні, що діє на шкоду українській справі і т.п. Автори ні словом не згадали про те, що УАКРада дуже активно підтримували своїми щедрими пожертвами працю Конґресової комісії для досліджування причини і наслідків голоду в Україні, яка під головуванням д-ра Джеймса Мейса діє посьогодні у Вашінґтоні. Автори цих статтей думали, що своєю критикою пошкодять УАКРаді. Але вони помилилися, бо в демократичній пресі появилися статті авторів: ред. Василя Вериги, проф. Івана Лучечка і автора цих рядків (ст. „Фальшиві амбіції дають погані наслідки", „Свобода" ч. 25 з 9-го лютого 1989), які закликали передумати справу і не руководитися емоціями. На жаль, ці поради не найшли зрозуміння і перемогла амбіція людей, які хотіли поставити на своєму. Комісія голодового ґеноциду при СКВУ перевела збірку, хоч далеко невистачальну, на покриття великих коштів пов'язаних з діяльністю Слідчої комісії.

Для інформації і орієнтації подаємо два різні звіти з діяльности Слідчої комісії, що були опубліковані в пресі. Звіт Контрольної комісії за підписом о. Івана Ващука у „Віснику СКВУ" ч. 1 з 17-го листопада 1989 року стверджує, що кошти Міжнародної комісії дослідів голоду 1932-33 років в Україні, на чолі з ред. Іґнатом Білинським, яка діяла в часі останньої каденції Президії СКВУ виносили: 713,102.57 дол. Комісія була уповноважена сама збирати фонди на покриття її коштів. Прибутки її з пожертв до кінця квітня 1989 року становили 531,948.48 дол. З того видно, що бракує ще 181,158.09 дол., не враховуючи коштів ще одної сесії, запланованої на осінь 1989 року в Лондоні, Англія, і тому збірка продовжується. Відбулися дві сесії — в Брюсселі в січні і друга в травні в Ню Йорку.

Пожертви по країнах на потреби цієї комісії в розрахунку на канадські доляри виглядали так: Австралія — 191 дол., Европа — 8,788 дол., ЗСА — 278,717.73 дол., Канада — 244,251.75 дол. Разом — 531,948.48 дол. Позичка — 125,000 дол. Всього разом — 656,948.48 дол.

(Закінчення на стор. 4)

Анна Власенко-Бойцун

БОГОСЛОВСЬКА ПОЕЗІЯ

„На тризубі хрест" — це збірка поезій та одного спогаду о. Андрія М. Фр. Чировського, що вийшла минулого року в Ню Йорку в АДУК з вступним словом Леоніда Полтави.

Книжка має чотири частини: „Моління" (релігійна поезія), „У серці вогонь" — (національна тематика), „І ніч і день" (різні вірші), „Історія одного кохання" та спогад „Во время оно" і оповідання незнаного автора „Сліди в піску", в якому Господь на руках несе людину, коли вона периживає терпіння чи трагедію.

У частині першій помістив поет 10 поезій, присвячених християнським чеснотам: вірі, надії і любові:

Віра:

Чи віру я кладу на Тебе чи на віру?
Чи Ти ідея, чи таки живий?

Надія:

На що надіявся я? На дії чи надію?
Чи іншим я повірив, чи Тобі?

Любов:

Не знаю як Тебе, Христе, любити:
А все ж таки Тебе, Христе, люблю

(стор. 17)

Вечорами любить поет глядіти як „небо в зорях тихо плине...

Коли не треба говорить.
Тоді вслухаюся мовчазно
В далекі шепоти століть".

(стор. 19)

Дві останні поезії першої частини присвятив поет Патріярхові Йосифові Сліпому:

„Що він не лякавсь темноти,
Від імли не пропав
Не продав він ні правди, ні волі за сонце".

(стор. 23)

І питає поет:

„Ах люди!
Коли навчить вас Бог пошанувати
Того, хто служить вам, для вас живе?
Люблю Тебе, народе мій, як діток любить мати.
Чому не можеш Ти любить мене?

Закінчує о. Андрій першу частину таким проханням:

Будь зі мною Господи назавжди
В своїй далекій, близькості!

(стор. 24)

У другій частині книжки „На тризубі хрест", а „У серці вогонь" поет з'ясовує свої почування до небаченої батьківщини:

„Мої батьки — єдина Україна:
Легенди й правди, скарби вікові...

(стор. 27)

У безвісті опівночній блукаю
Шукаючи без успіхів шляхів,
Що повели б мене назад, до того краю
Де я лишив праспадщину дідів.

(стор. 28)

Україно, мій далекий краю,
Я тебе не бачив, та все ж знаю,
Що твоє майбутнє —
Це моя журба:
Коли Бог буде паном,
То не буде й раба!

(стор. 29)

Подані вище цитати вповні показують глибоку любов поета-священика до України. З часописів відомо, що мрії та надії отця Андрія сповнилися. Він недавно повернувся з України, де у Львові він дав курс богословії (30 годин) і проповідував місію, а згодом відвідав Івано-Франківське, Тернопіль і Стрий.

Третя частина вміщає 13 різних віршів, з яких подаю дві цитати:

Дозволь: заспіваю
Життя мого тайни —
Про мрії й бажання
Усміхнених днів.

На щастя, не знаю
Мелодій відчаю;
Візьму я з нотатника
Радости спів.

(стор. 33)

Будь собою, бо ти одинокий,
Твоя пісня у світі одна!
Якщо мрії твої не широкі,
То вузьким буде твоє життя.

(стор. 43)

Шкода, що поезії збірки „На тризубі хрест" не мають позначеного часу, коли вони було написані, тому не можна слідити за розвитком поета. Одначе можна здогадуватися, що третя частина подає ранні вірші, а перша й друга — пізніші.

Найприємніше читаються вірші четвертої частини історії одного кохання:

Найтяжче свою подругу любити:
Я ніс любов — а ти (як наругу) дружбу.
То що ж, я сам таки не можу жити,
То ж мовчки хоч „приятелем" буду.

(стор. 47)

Бо Галя єдина, нічим не заступиш —
Душі її чисту красу.
Піду у мандрівку, піду на ропуття —
В душі її завжди несу.

(стор. 53)

Останніх 10 сторінок займає оповідання „Во время оно" — „Спогади про Діда Голуба", що жив далеко влісі серед природи, а хлопці любили його та часто відвідували. Він навчав дітей: „що кожна людина, кожна тварина, кожний квіт і кожне дерево живуть інакше". Дід розмовляв з деревами, а найближчим його другом був Гриць, тобто обчімхана ялиця. Хоч усі люди вважали його здичавілим старцем, але шанували й титулували: „Великосхимник Атанасій", а хлопці любили його і кликали Дідом Голубом. Змалювавши ясну, незабутню, ласкаву і розумну постать Діда Голуба, автор мріє: „Може колись запущу сиву бороду. Може колись поселюся в лісі і житиму як пустельник" (стор. 68).

Проза отця Чировського вдумлива, психологічна, детальна. Книжка гарно видана, на 72 сторінки зі знімкою автора.

Д-р Б. Шебунчак...

(Закінчення зі стор. 1)

кошти праці цієї комісії після сесій в Бельгії, в Ню Йорку і в Лондоні, досягли мільйон долярів, а праця не виправдувала таких високих коштів, тимбільше, що вона повторює тільки працю Конґресової комісії. В додатку зайшла потреба фінансової підтримки Конґресової комісії, державні фонди якої вичерпалися. Тому УАКрада заявилася повністю за підтримкою Конґресової комісії, щоб вона закінчила свою працю для поширення її звітів по цілому світі. З ініціятиви УАКРади створено в грудні 1989 року Всегромадський комітет допомоги Україні і жертвам Чорнобиля.

Заступники голови Іван Олексин та інж. Юрій Іхтіяров коротко доповнили звіт голови, а Євген Стахів розказав про свою недавню поїздку в Україну, про зустрічі з різними представниками організацій в Україні і про передачу 1,000 дол. як дар УАКРади на спорудження пам'ятника Т.Г. Шевченкові у Львові. Голова правління львівського відділення Українського Фонду Культури проф. Емануїл Мисько листовно потвердив отримання чека.

Вичерпно звітував скарбник Роман Данилюк, який подав фінансовий звіт за останній 1989 рік, підкреслюючи, що УАКРада майже повністю виповнила свої фінансові зобов'язання до СКВУ (72,500 дол.) та подав деякі завваги до свого друкованого звіту.

Кореспонденційний секретар і пресовий референт д-р Роман Барановський подав, що у звітному часі подано до преси („Свобода", „Народна Воля" і „Українські Вісті") репортажі з нарад Екзекутиви, комунікати і звернення з нагоди 50-ої річниці проголошення Карпатської України і 1989 року Роком Української Мови, видано чотири числа „Бюлетеня" за минулий рік і одне число за цей рік Бюлетеня Екзекутиви і вислано листи, до Президента Р. Реґена у справі інтервенції відносно людських прав і релігійної свободи у зустрічі з Ґорбачовим в квітні 1989 року та в справі збереження гідности американського прапора. Вислано теж листи до президента Литви В. Ляндсберґіса і до Ради Литви в Ню Йорку привітання і ґратуляції з нагоди проголошення незалежности Литви.

В пресі появилися статті Р. Барановського: „Гідно вшануймо нашого Кобзаря у Вашінґтоні", „Завершуємо підготовку до Конвенції УАКРади", „На марґінесі підготови до Шевченківських святкувань у Вашінґтоні і „Конвенція УАКРади під кличем — „Зв'язок з Україною". Вплинуло у звітному часі 46 листів, а вислано 42.

Дуже цікаві були звіти представників відділів УАКРади. Звітували представники таких відділів: інж. Зенона Василькевич — Дітройт, інж. М. Нич — Філядельфія, Степан Максимюк — Вашінґтон, А. Фалько — Бриджпорт, Осип Труш — Нюарк, мґр А. Стеців — Рочестер, М. Турецький — Ню Йорк, і д-р Р. Барановський — Кергонксон. Деякі відділи, як Чикаґо і інші, надіслали свої листовно. Діяльність відділів залежала від місцевих обставин і числа активістів. У деяких відділах, як Дітройт, Філядельфія, Кергонксон, існувало узгіднення з відділами УККА у справі спільних святкувань національних річниць. Вони звичайно відбувалися за ротаційною системою, або спільно. В інших місцевостях, наприклад в Бафало, співпраці не було, бо місцеві фанатики роблять труднощі.

Після звітів відбулася оживлена дискусія, у якій забирали голос численні представники відділів. В загальному схвалено діяльність Екзекутиви, зокрема діяльність деяких відділів, як Дітройт, Філядельфія та інших.

Голова Контрольної комісії М. Турецький подав, що перевірка виявила дуже солідне ведення касових книг і запропонував уділення абсолюторії уступаючій Президії Крайової Ради з признанням для касира Р. Данилюка, що й зроблено.

В дальшому заслухано прелімінар бюджету на черговий рік, виготовлений касиром Данилюком і його прийнято у такій висоті, як був представлений на Конвенції УАКРади.

На внесок Номінаційної комісії переобрано Президію Крайової Ради одноголосно у такому складі: голова — д-р Б. Шебунчак, заступники — мґр Уляна Дячук і ред. Дмитро Корбутяк, секретарі: д-р Р. Борковський і Олександер Непріль. ОДВУ призначило д-ра Юрія Солтиса до Екзекутиви як другого заступника голови.

В точці плян праці порушено ряд важливих справ і схвалено: скріпити організаційну діяльність в напрямі закладання відділів, на що тепер існують сприятливі обставини, відзначити річницю чорнобильської трагедії, підготовити з іншими організаціями відповідну манофестацію у Вашінґтоні під час приїзду Ґорбачова від 30-го травня до 3-го червня, старатися поширити громадську базу комітету допомоги Україні так, щоби той комітет мав загально-громадське визнання, співпрацювати з іншими організаціями в справі оснування товариств сприяння Народному Рухові України за Перебудову, посилити зв'язки з американськими політичними чинниками, оскільки такі зв'язки у виборчому році легше наладжувати, старатися про спільні виступи з іншими етнічними організаціями в справах спільних інтересів, співпрацювати з чинниками, які запрошують мистецькі ансамблі з України, але застосовувати селективний підхід, роз'яснити громаді, що в рамках Комітету допомоги діють два фонди а) допомогти потерпілим в чорнобильській катастрофі і б) допомогти громадсько-політичним організаціям (Рух і інші).

Дуже широко продисковано справу допомоги Україні. О год. 4-ій по полудні закінчено збори. Нюйоркський відділ УАКРади гостив учасників зборів обідом в ресторані УНДому.

Вісті з Фльориди

День солідарности

Ормонд Біч, Фл. — 21-го січня понад п'ятисот американських громадян слов'янського походження з Середньо-Східної Европи влаштували День Солідарности з своїми братами в країнах Східньої Европи, які боряться за свободу.

Вони зібралися в католицькій церкві Князь миру під проводом католицького священика Монсіньора Волтера С. Баєра і других національностей священники відправили Святу Літургію з проханням до Бога о поміч вибороти свободу і волю для своїх народів з під комуністичного ярма і гніту Москви.

Монсіньйор Волтер Баєр сказав, що комуністична еліта створила тоталітарну систему для панування над народами. Потім промовляли представники від кожної національности, від українців промовляв о. Адамяк парох з церкви св. Покрови в Апопці, і Володимир Коваль з Дейтона Біч, відправу закінчено піснею „Боже Благослови Америку". Опісля всі ввійшли до церковної залі на каву і солодке, а українська група з хором з Апопки св. Покрови під диригентурою дириґента Кулинича відбули концерт на вшанування роковин Незалежности і Соборности України. Після відспівання ряду пісень виступило також тріо бандуристок з Дейтона Біч. А на закінчення всі разом відспівали український гимн „Ще не вмерла Україна".

На цьому закінчено свято Солідарности з народами Східньої Европи. Організацією української групи займався В. Коваль.

Свято Української Незалежности в Апопці

Апопка, Фл. — 28-го січня при церкві св. Покрови громада відсвяткувала врочисто свято Незалежности і Соборности України, о. Адам'як відслужив Службу Божу в намірені за душі спочиваючих учасників визвольних змагань. Свято відкрив Кулинич словом про значіння 22-го січня для всіх українців, опісля хор при церкві св. Покрови під дириґентурою Кулинича відспівав ряд українських національних пісень, деклямували Фіцик і Квасницька. Комар виголосив реферат про всі визвольні змагання. На закінчення хор разом з усіма присутніми відспівав український гимн „Ще не вмерла Україна" і на цьому закінчили свято в Апопці.

Вшанували пам'ять Михайла Бобера

Апопка, Фл. — 19-го січня, в католицькій церкві св. Покрови, родина і громада вшанували пам'ять в першу річницю відходу у вічність покійного Михайла Бобера, бувшого ревного дяка і голови церковного комітету. Св. Літургію відслужив о. Адам'як, за упокій його душі. Покійний залишив в смутку вірну дружину і її матір Катерину, сина Богдана з жінкою Ненці і внучком Давидом, доньку з її чоловіком Бері і внучкою Катрусею, п'ять сестер і брата в Україні і цілу парафію св Покрови. Покійний залишив всіх приятелів, бо ворогів в нього не було, то ж нехай йому американська земля буде легенькою і не давить його серденька, а Всевишній хай прийме його душу і примістить де найкраще.

В пам'ять Стефана Ковальчука

Апопка Фл. — 22-го січня, минула перша річниця смерти другого заслуженого члена св. Покрови, а також засновника і будівничого Української Оселі і церкви в Апопці, Стефана Ковальчука. Покійний залишив в смутку дружину Сару, дві доньки і два сини. Покійний Ковальчук уроджений в Америці і ціле життя працював в українських організаціях, старався ознайомлювати американців з українською історією і її культурою, влаштовував публічні вистави української культури і сьогодні дається відчути, бо нема його в цій ділянці кому заступити і продовжувати його працю.

Онуфрій Мізюк

Подарували писанку дружині губернатора

Ґубернатор Джим Флоріо та його жінка Лусінда запросили представників української та литовської громади, сеньйорів та 60 дітей з програми „Гед старт" повіту Мерсер та їх батьків до Драмтвакет, резиденції губернатора в Принстоні, щоб в присутності „великоднього зайця" шукати за крашанками.

В часі цього святкування подружжя Флоріо вручили українські та литовські писанки.

Л. Флоріо вручили українську писанку Евелині Андрій Кейбіди, члени Етнічної дорадчої ради Ню Джерзі, котрі репрезентували українську громаду. Вони сказали, що це є велика честь подарувати складну писанку, яка взорами переплітає мітологічні та релігійні обряди ще від 988 року коли Україна прийняла християнство. Кейбіда пояснив, що у Велику суботу українці всіх віровизнань приносять до церкви кошечки з харчами та писанками на коротку відправу та благословення Після великодніх відправ рідня та знайомі обмінюються писанками, символом любови, та словами „Христос Воскрес" та відповіддю „Воістину Воскрес". На кінець А. Кейбіда сказав: „Бажаю Вам все дорожити цим символом любови і щоб премудрий Господь Бог благословив вас та ваші родини добрим здоров'ям та довголітнім щастям".

Л. Флоріо радо прийняла писанку та обіцяла тримати її на видному місті. Вона зацікавилася виставкою українських писанок, різьблених та інкрустованих хрестів, касеток та тарелів, керамічної вази, українських ляльок, срібних ікон та українських вишивок.

Лусінда Флоріо (посередині) прийняла писанку від Е. і А. Кейбідів.

Солісти...

(Закінчення зі стор. 1)

наступного дня в неділю, 10-го червня , група співаків дасть концерт у Ню Йорку, в залі Українського Народного Дому о год. 2-ій по полудні, 12-го червня о год. 7-ій вечора відбудеться концерт в Домі Української Культури у Бавнд Бруку, а 14-го червня в Українськім Центрі в Пассейку, год. 7-ма вечора. Останній концерт на східньому побережжі запланований на суботу, 16-го червня, в Бриджпорті у залі церкви св. Трійці, о год. 3-ій по полудні.

Після того співаки виїжджають до Чикаґо на Міжнародний фестиваль після якого плянують дати ще концерт для української публіки Чикаґо.

Степан Фіцич — уроженець Гуцульщини, походить із села Нижнього Березова і закінчив Львівську консерваторію. Він соліст Державної опери ім. Т. Шевченка та лавреат міжнародного конкурсу оперних співаків у 1984 році, виступав у багатьох країнах західнього світу. Також співачка Оксана Яценко родом зі Західньої України, з Львівської области. Світлана Кисла родом з Донбасу. Обидві вони закінчили Київську Державну консерваторію ім. Чайковського.

Вшанували пам'ять командира

Заходами Спілки Української Молоді ім. полк. Є. Коновальця в Трентоні, Н. Дж., скликано засідання громадських організацій міста Трентону, щоб гідно відзначити 40-ву річницю геройської смерти ген.-хор. Тараса Чупринки. Засідання відбувалися в Домі Спілки Української Молоді. В засіданні взяли участь представники десятьох українських організацій Трентону. В склад комітету увійшли Михайло Дзюбас — голова, Дарія Лашин — секретар, Борис Ґулай, Емілія Панасюк, Петро Возняк, Михайло Глушок, Микола Дерека, Володимир Литвин, Михайло Кузів.

Святкування почалися в неділю, 11-го березня, в українській католицькій церкві, о. д-р Василь Макух відслужив Панахиду за упокій сл. п. Тараса Чупринки — Романа Шухевича. Під час Панахиди організації Трентону взяли участь з прапорами, Американо-Українські ветерани з американським і українським прапорами, члени Українського Визвольного Фронту з революційним прапором, організації ОЧСУ, СУМ, українські ветерани зі своїми організаційними прапорами.

В неділю, 18-го березня, в залі української католицької церкви відбулася святочна академія.

Михайло Дзюбас і Йосиф Куць гарно прибрали сцену: революційний прапор — по середині, золотий тризуб та портрет Тараса Чупринки, прибраний вишитими рушниками і китицями квітів, червоні маки, по боках емблеми ОУА і УПА.

На сцену увійшли представники організацій з прапорами. Свято започатковано американським гимном, який відспівав Степан Шулкевич при фортепіяновому супроводі Ірини Зварич.

Святочну академію відкрив Михайло Дзюбас. Він привітав душпастирів та всіх присутніх, а відтак попросив хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять Великого Сина України.

Святочну доповідь виголосив мґр Лев Іваськів. Прелеґент розповів про життєвий шлях Тараса Чупринки, про його революційну боротьбу, геройську смерть, на прикладі якої виховується молоде покоління, яке сьогодні підносить революційний прапор в Києві і Львові.

Юний сумівець Тарас Лашин деклямував вірш, присвячений Тарасові Чупринці.

Хор української католицької церкви Благовіщення з Філядельфії під мистецьким керівництвом Ігоря Кушніра при фортепіяновому супроводі Ірини Зварич відспівав шість пісень. Деклямацію Ярослава Орлика, присвячену командирові УПА, деклямував Михайло Дзюбас. Всіх виконавців присутні нагороджували рясними оплесками.

Перед закінченням М. Дзюбас подякував о. д-рові Василеві Макухові за відслуження Панахиди та всім виконавцям програми за такі гарні точки.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Після програми членкині СУМ під керівництвом Анни Мацíканич і Ольги Антонів вгощали присутніх кавою і солодким.

Михайло Дзюбас

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

XXII КОНВЕНЦІЯ СУА

ВІДБУДЕТЬСЯ 26-28 ТРАВНЯ 1990 Р.
В ДІТРОЙТІ, МИШИҐЕН,
в готелі
„РАДДІСОН ПЛЯЗА" В САВТФІЛД, МИШ.

СУБОТА, 26-го травня, год. 10:00 рано

1. Привіт — голова Конвенційного Комітету — Наталія Гевко
2. Відкриття XXII Конвенції СУА — голова СУА, Марія Савчак
3. Звіт Реєстраційної Комісії — ствердження кворуму
4. Прийняття порядку нарад і правильник нарад Конвенції
5. Покликання почесної президії
6. Вибір ділової президії
7. Вибір Комісії для провірки протоколу XXI Конвенції
8. Затвердження Резолюційної Комісії
9. Слово голови СУА — Марія Савчак
10. Фінансовий звіт — Марта Данилюк
11. Звіт Контрольної Комісії
12. Запити до звітів членів Головної Управи і дискусія
13. Прийняття звітів членів Головної Управи

Год. 1:00 по пол. СПІЛЬНИЙ ПОЛУДЕНОК
Відзначення Відділів
Год. 2:30—4:00 Культ-освітній — пленум
Год. 4:00—5:30 Організаційні справи — панель — пленум
год. 7:00 вечір ВІДВІДИНИ ДОМІВКИ ОКРУГИ ДІТРОЙТУ
СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ
в Українському Культурному Центрі

НЕДІЛЯ, 27-го травня
Год. 8:00 рано — Служби Божі
Год. 10:00 до 11:30 рано
КОМІСІЇ:
Стипендій
Суспільна Опіка
Год. 11:30 до 1:00 — Виховний панель — пленум
Год. 1:00 до 2:00 ПЕРЕРВА НА ПОЛУДЕНОК
Год. 2:00 — 3:30 — Музейно-мистецький панель — пленум
Год. 3:30 — 5:00 — Пресовий панель — пленум
Год. 5:00 — Надання почесного членства
— Звіт Номінаційної Комісії
— Вибори
Год. 7:00 веч. — КОКТЕЙЛ
Год. 8:00 веч. — БЕНКЕТ —

1. Відзначення молодих жінок за непересічні професійні осяги.
2. Вручення грамот почесним членкам.

ПОНЕДІЛОК, 28 травня
Год. 8:30 — 9:00 — Прийняття протоколу XXI Конвенції
Год. 9:00 — 10:30 — Зв'язки — панель — пленум
Год. 10:30 — 12:00 — Фінансовий панель — пленум
— Схвалення вкладок — пленум
Год. 1:00 — 3:00 СПІЛЬНИЙ ПОЛУДЕНОК
Год. 3:00 по пол. — Схвалення поправок до статуту
— Схвалення резолюцій
— Внески і запити
Год. 5:00 по пол. — Закриття Конвенції

З'ЇЗД МЕШКАНЦІВ ФЮРІХШУЛЄ І МЮНХЕНУ

Другий великий З'їзд мешканців Фюріхшулє і Мюнхену повоєнних часів відбудеться на Союзівці в днях 15-го і 16-го вересня, 1990 р. Присутність усіх мобільних мешканців обов'язкова.

Кімнати просимо замовляти на Союзівці, телефонуючи на ч. (914) 626-5641 або листовно на адресу:
Soyuzivka, UNA Estate, Foordmore Rd.,
Kerhonkson, N.Y. 12446

Матеріяли до пропам'ятної однодніви з побуту одиниць, груп чи товариств просимо слати до кінця травня ц.р. на адресу: Prof. J. Krawczeniuk,
545 So. Franklin St.
Wilkes Barre, Pa 18702

Передайте вістку про з'їзд приятелям і зголошуйтесь до Ініціятивного Комітету, що є в стані експльозивного розвитку, телефонуючи Я. Ляшевичеві на ч. (201) 740-1414

ЗА ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ:
Почесні члени: **М. Гікавий, В. Мартинець, В. Пасічняк**
Голова: **Я. Ляшевич**
Заступники голови: **В. Баранецький, Д. Григорчук, О. Мотиль**
Секретар: **М. Юркевич**
Скарбник: **Б. Барабаш**
Реф. преси: **О. Кравченюк, О. Бобиляк, В. Теслюк**
Реф. розгривкові: **В. Кушнір, З. Салевич, О. Слупчинський**
Реф. на Канаду: **Г. Новаківська**

Слідкуйте за дальшими оголошеннями

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п. д-р мед. ГРИГОРІЯ ЯВНОГО

складаю 100.00 дол. на Український Музей.

Шановній дружині Стефанії, дочці мґр Уляні Дячук з мужем Володимиром, синові д-р Любомирові з дружиною Звениславою і дітьми та всій Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Анна Політило
з родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 14-го травня 1990 р. після тяжкої недуги відійшла у Вічність в Балтимор, Мд. наша Мама і Бабуся

бл. п.

ХРИСТИНА ПРОЦЕНКО

ПАНАХИДИ в середу і четвер, 16-го і 17-го травня 1990 р. в похоронному заведенні Lilly and Zeiler, Inc., Балтимор, Мд.

ПОХОРОН в п'ятницю, 18-го травня 1990 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Архистратига Михаїла, а опісля на цвинтар св. Андрія в Балтимор, Мд.

Горем прибиті:

донька — ТАМАРА БОЙКО з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внуки — МИКОЛА І ГАНЯ з Родинами

Вінніпег відзначив День скорботи

(ПР КУК) — Вінніпег, як і інші осередки українського поселення в Канаді, в українській діяспорі, а також в Україні, відзначив цього року четверту річницю великої трагедії українського народу — вибуху нуклеарного реактора в Чорнобилі, що стався 26-го квітня 1986 року.

20-го квітня ц. р. посадник Вінніпегу Бил Норі видав проклямацію, проголосивши день 26-го квітня Днем скорботи. Проклямація була опублікована у Вінеепеському щоденнику „Фрі Прес" 26-го квітня.

У четвер, 26-го квітня врані місцеві радіостанції у Вінніпезі подали в своїх новинках про цю річницю, а увечорі радіостанція Сі-Кей-Джейс-Ес на україномовній програмі, що її веде Богдана Башук, подала ширші інформації та коментарі про цю трагедію українського народу та її наслідки в майбутньому.

У п'ятницю, 27-го квітня, о год. 1:30 по полудні, в будинку централі Конгресу Українців Канади відбулася зорганізована місцевим відділом КУК і Манітобським Товариством Прихильників Руху, пресова конференція, в якій взяли участь інж. Ігор Березовський з Онтарійського електростанції, який минулої осені відвідав Чорнобиль, Наталка Хом'як від Вінніпезького відділу Т-ва прихильників Руху за перебудову в Україні, екзекутивний директор КУК Василь Вербенюк та репортери СКУ-СТУ, Сі-Джей-О Бі, „Українського Голосу", „Балетеню КУК" та ін.

Конференцію відкрила Л. Швалюк і попросила до слова інж. І. Березовського, який у жовтні цього року відвідав Чорнобильську нуклеарну станцію та коротко поінформував про те, що там сталося та що він там бачив. Н. Хом'як поінформувала присутніх репортерів про те, що українці організують допомогову акцію дітям Чорнобиля і закликають всіх допомогти в цій акції.

Після того репортери ставили запитання, особливо до інж. І Березовського, який давав їм на всі питання відповіді, та заявив, що хоч офіційна совєтська „мідія" подала, що Чорнобильська катастрофа спричинила лише 30 смертних випадків, але є інші джерела, які подають 300 таких випадків, а коли взяти до уваги, що понад 1,000 сіл, містечок і міст були охоплені великою радіяцією, то понад один мільйон людей загрожені всякими недугами від тієї радіяції.

У неділю, 29-го квітня, по всіх українських церквах Вінніпегу відбулися збірки на допомогу дітям в Чорнобилі та його околицях. А о 3-ій годині по полудні на площі перед міською управою біля пам'ятника жертвам Голодомору відбулася жалібна маніфестація. Чорнобиль — День скорботи, організована місцевим відділом КУК і Манітобським Товариством Руху, в якій взяли участь понад 800 осіб. Маніфестацією проводив Григорій Дмитришин, який виголосив коротке вступне слово про значення маніфестації. На маніфестації виступали з короткими промовами: посол до провінційної легіслятури авд. Марко Міненко, представник прем'єра провінції посол Д. Празник, посол НДПартії Г. Гапап'як, міський радний Г. Лазаренко, який прочитав проклямацію посадника міста Б. Норі та недавно прибулий з України о. Білик. Головну промову на маніфестації виголосив інж. Ігор Березовський, який подав свої спостереження з того, що він побачив там під час відвідин Чорнобиля 5-го жовтня 1989 р. Місто Прип'ять біля Чорнобиля, яке мало 50,000 населення, тепер стоїть пусткою, покрите бур'янами, а доми розпадаються. Приблизно один мільйон акрів родючої землі затроєно, 130,000 осіб евакуйовано, а додатково 280,000 осіб працювали при очищуванні тих теренів, які були виставлені на вищу від нормальної дозу радіяції. В своїй промові інж. Березовський подав багато інформацій про нуклеарні реактори, їх конструкцію. Хоч Верховна Рада Української ССР 15-го лютого 1990 року ухвалила резолюцію про закриття трьох працюючих ще в Чорнобилі реакторів, міністерство атомової енергії в Москві цілком ігнорує ці вимоги українського населення та українського республіканського уряду. Свою промову інж. Березовський закінчив висновком, що ми, українці Канади, можемо зробити, щоб допомогти жертвам Чорнобиля, особливо дітям, а це:

1). Моральна підтримка і політичний тиск через канадський уряд на уряд СССР, щоб звернув більшу уваги на потреби жертвам Чорнобильської катастрофи.

2). Ми всі повині почати кампанію, щоб зібрати фонди на лікарства і медичні прилади, які потрібні для лікування жертв Чорнобильської катастрофи, особливо дітей.

Маніфестацію закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна".

Того ж вечора в неділю на більшості телевізійних та радіостанцій у Вінніпезі було подано в новинках про цю маніфестацію, яка пригадувала всім, що ця велика трагедія та терпіння українського народу не можуть бути забутими.

У вівторок, 1-го травня, у щоденику „Вінніпег Сан" появилося інтерв'ю з проф. Ярославом Розумним, головою Манітобського товариства Рух про допомогу дітям Чорнобиля.

П. Д.

Чи українська мова гідна того?

У міській бібліотеці Вінніпегу в неділю, 25-го березня, відбулася зустріч прихильників і організаторів телевізійної програми „Української Телерами", яка кожної середи о год. 9-ій вечора передається у місті. З поміж 50-ти присутніх добровільно оформився Ініціятивний комітет, який у недалекому майбутньому причиниться до створення установи, яка діловито причиниться до використання того наймолодшого і в наш час найбільш переконливого засобу спілкування — телевізії. До складу Ініціятивного комітету прихильників української телевізії увійшли: інж. Андрій Качор, Іван Петрик, Зенко Козимчак, Юрій Сухий, о. диякон Тарас Малюжинський, Анна і Дмитро Івончуки, Марія Ференц, мгр Йосип Демко і Юліян Назаревич. На черговому засіданні, запросивши представників культурно-освітніх і громадских установ та визначних представників спільноти оформиться нова установа на потребу нашого сьогодення.

Як і досі, у Вінніпезі передаються кожного тижня дві півгодинні українські телевізійні програми. Першу — релігійно-громадського характеру веде о. митрат С. Їжик, другу (від 1987 р.) — мгр Йосип Демко. Ця остання намагається бути цілком громадського, культурно-освітнього характеру і від самого початку ведеться самодіяльним порядком (без фінансової допомоги). Від 1987 року „Українська телерама" приготовила майже 140 півгодинних передач з участю визначних представників спільноти і гостей з України і на четвертому році хотіла б вже професійно десяткам тисяч вінніпежан представляти багатогранність нашого життя у місті, де є Централя КУК, дві митрополії, де понад 80,000 мешканців українського народу.

В Україні домагалися, щоб українська мова стала офіційною. Чи у багатокультурній Канаді українська мова гідна того, щоб лунали на найбільшому бульварі спілкування — телевізії, залежить від нас...

Усіх, що хочуть допомогти, просимо писати на адресу: Ukrainian Telerama, P. O. Box 715, Winnipeg, Man R3C 2K3.

Ініціятивний комітет приятелів Української телевізії у Вінніпезі

Кошмар...

(Закінчення зі стор. 2)

які проникають і в ряди комуністичних партій, у деяких соціялістичних країнах комуністичні режими поступилися, шукаючи виходу у співпраці з демократичними силами, що дає основу для перебудови державного управління на більш демократичних основах і передачі влади в руки вибраних у вільних виборах представників, як у Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині, чи Східній Німеччині, тоді Чаушеску з ароґантною впевненістю парадував у своїй високій (щоб себе малого більше вивищити!) баранячій кучмі на палатній площі перед виструнченими рядами своєї поліційної охорони, не завагавшись дати наказ стріляти у народ, коли цей народ посмів виявити непокірливість. Це так було перед Різдвом, а вже в день Різдва можна було оглядати іншу картину, більш макабричну, на якій у брудному куті тісного коридору закинені два трупи Чаушеску і його жінки, — і ця картина напевно стоїть постійним привидом перед очима усіх отих бюрократів, які ще при владі. Кар'єра Чаушеску — це стандартна кар'єра бюрократа, що узурпував владу, використавши систему комунізму, що його увів насильно, поставивши себе на пост генерального секретаря. У цій безправній системі, спертій на поліційному терорі, він перебрав пост голови державної ради, що мала керувати державою, а далі проголосив себе президентом, поставивши на відповідальні державні і партійні пости членів своєї рідні, включно з жінкою, братами і сестрами.

Ще недалеко до свого ганебного упадку, Чаушеску відвідав тріюмфально Китай і приїхав звідтам одушевлений розправою китайських тоталітаристів над вільнодумним населенням на площі Тіананмень. Румунський диктатор втішався теж популярністю у деяких західніх державах, може тому, що у своїй зарозумілості не завжди підтакував Москві. Як виявилось, він був і на платні Сі-Ай-Ей, бо передавав на Захід військові таємниці Варшавського Пакту, якого не надто льояльним членом була Румунія, збагачуючи свої конта у швайцарських банках мільйонами американських долярів. Справді зразковий преставник ударного походу до комунізму; своїх громадян силою, у нужді та голоді гнав у цю трагічну утопію, а самий забезпечував свої капіталістичні конта в закордонних банках. То ж собаці припала і собача смерть; ця смерть і найбільше потрясла бюрократичну верхівку в комуністичних системах.

Кошмар Чаушеску не сходить їм з очей. Може й тому легше було перебрати владу від комуністичних бюрократів у тих державах, де комунізм замінює демократія. Навіть у Панамі, чи теж у Нікараґуа — смерть Чаушеску мусіла витиснути тавро, коли малі вождики скапітулювали. Картина з двома покиненими трупами, що їх показали телевізійні програми в цілому світі — це кошмар, що переслідує і жахає. Це бачимо і в цьогорічних першотравневих парадах, де заляканí бюрократи показали на площі Тіананмень оголених дівчат-гімнастів, чи на Красній площі в Москві, де партійні провідники з квасною міною покидали трибуну без оплесків і без лозунгів. Це і в них перед очима стояв отой кошмар Чаушеску, разом з їхнім майстром діялектики Міхаїлом Ґорбачовим, який ще й мусів усвідомити, що і він по випробуваній драбині Сталіна і Чаушеску видряпався на вершинний пост всевладного президента, хоч деклямує про перебудову та демократію.

Постскріптум...

(Закінчення зі стор. 2)

Звіт Комісії голоду при СКВУ на ширшому засіданні Президії Секретаріяту СКВУ з 9-10-го лютого 1990 року (звітував В. Кирилюк, опублікований у „Свободі" ч. 54 з 22-го березня 1990 року) стверджує наступне:

Комісія закінчила свою працю і остаточний документ уже узгіднений усіма суддями, має 57 сторін машинопису і мав бути готовий до 1-го лютого 1990 року. Тільки ще деякі технічні причини зумовили його припізнення.

Всі перевірені видатки цієї комісії по день 9-го лютого виносять: 710,406 дол., не враховуючи коштів канцелярії СКВУ.

Передбачаються ще деякі видатки у зв'язку з пресовою конференцією, чи конференціями з нагоди опублікування кінцевого документу, а також і видання його окремою книжкою. Під сучасну пору Комісія голоду має ще 131,120 дол. боргу в чотирьох різних установах і тому звертається до української спільноти з проханням допомогти сплатити ці борги.

Не зважаючи на малу різницю у звітах по стороні витрат (-2,696.57 дол.) залишається неясною справа чи ці цифри охоплюють кошти двох чи трьох сесій.

Коли у звіті Контрольної комісії СКВУ подано, що кошти Слідчої комісії виносили 713,102.57 дол., не враховуючи тут ще третьої сесії в Лондоні, то у звіті Комісії голоду подано, що видатки 710,406 дол. охоплюють усі три сесії. Чи це помилка у звіті Контрольної комісії? Якщо так, то Секретаріят СКВУ повинен це виправити і подати до загального відома, щоби не було неясностей. Це ж бо громадські гроші.

Покищо можна сказати, що витрачено поважну суму грошей 841,520 дол., в тому 131,120 дол. боргу. Якщо врахувати тут ще додаткові кошти канцелярії СКВУ, пресових конференцій з нагоди опублікування кінцевого документу і також його видання окремою книжкою, то можна з певністю сказати, що кошт цієї акції буде не менший 1 міл. дол.

Виникає питання: чи такі поважні кошти, видані на дублювання праці, яку з успіхом проводить Конгресова комісія у Вашінґтоні, виправдані? Чи не краще було б призначити ці гроші на потреби СКВУ, бюджет якого далеко невистачальний на ведення запланованих аґенд і конечних та важливих справ, чи хоч би на створення наукової фундації, з якої можна було б черпати субсидії на написання творів про голод, таких як книжка Р. Конквеста, яка струснула сумлінням західнього світу і яку видають в перекладах в СССР і УССР, щоб таким чином збільшити публікації про трагедію українського народу?

Думаю, що кошт 1 міл. дол. на дублювання праці Конгресової комісії чи на підтвердження кількох суддів з різних країн, що в Україні був голод, рішучо завеликий. Це тим більше, що вже навіть в СССР не тільки пишуть про голод, але й вимагають притягнути до відповідальности живих ще спричинників голоду. Варто над цим подумати!

Діти Клівленду — дітям Чорнобиля

Відзначаючи четверту річницю чорнобильської трагедії, учні школи українознавства у Клівленді — Т-ва „Рідна Школа" та „Рідна Школа" ім. Тараса Шевченка при українському православному соборі ім. Володимира Великого, в суботу, 28-го квітня ц. р. в приміщенні школи „Нормaнді" влаштувала виступ під назвою „Діти Клівленду в присвяті дітям Чорнобиля".

В жалібному поході, який зформували учні обох шкіл, взяло участь коло 140 дітей. У програмі, яка розпочалася о год. 12:30 по полудні (зразу після останньої лекції навчання в школах українознавства) найстарші несли символічну домовину, покриту синьожовтими барвами із стрічками „Дітям Чорнобиля" при запалених свічках.

Першими на залю ввійшли представники організацій — батьки та гості. Потім під звуки жалібної сурми входили учні, а Юрко Федорів, Христя Дрозд та Таня Задойна (учні молодших кляс) поклали на домовину терновий вінок, прикрашений червоними маками.

Соборну Панахиду за спокій жертв Чорнобильської катастрофи відправили отці-душпастирі з українського собору св. Йосафата (о. Михайло Ревтюк і Андрій Гановський) та о. І. Наконечний з українського православного собору св. Володимира. Дбайливо був оздоблений у залі престіл, прикрашений іконою Чорнобильської Богородиці.

У мистецькій частині учні кляси мистецького слова Таня Задойна, Орися Кулик, Маруся Захарій, Романя Кулик та Леся Кулик виконали збірку рецитацію вірша „Чорнобиль" невідомого автора з України.

Повідомлення для преси та місцевих телевізійних станцій опрацювала учениця дев'ятої кляси Ліда Кость яка також відчитала святкове слово, в якому подала важливіші аспекти чорнобильської трагедії. Вона зазначила, що хоч у Чорнобилі стався найгірший ядерний випадок в історії світу і то стався він в Україні, проте окупаційний московсько-совєтський режим навіть не повідомив світ про цю нуклеарну катастрофу. Аж лише тоді, коли сусіди СССР завважили підвищений рівень радіяції у своїх країнах, Кремль вимушений був признатися до вибуху в Чорнобилі.

Ліда Кость сказала, що хоч Совєтський Союз повідомив, що лише три особи померли в наслідок радіяції в Чорнобилі, проте всі тепер знають, що це явна брехня. Нині три мільйони українців з причини радіяції в Чорнобилі мають левкемію (злоякісна недуга крови). Діти, а також тварини родяться нездоровими, спотвореними, і часто вмирають, не доживши навіть двох років. Типовим прикладом цієї трагедії може бути внучка відомого дисидента Євгена Сверстюка. Вона народилася якраз після страшного випадку в травні 1986 р. і тому її привезли на лікування до Америки. На жаль, не доживши навіть до свого четвертого року народження, вона померла. Не кажучи вже про колосальні економічні втрати з причини радіяції, які вже доходять до 215 мільярдів карбованців. Совєти змушені евакуювати населення з 31,000 кв кілометрів території, яку не можна вживати, на думку фахівців при найменше сотні років. Чорна хмара трагедії і далі густо вкриває Україну...

Від Свято-Володимирської школи есей про Чорнобиль англійською мовою виголосила учениця дев'ятої кляси Ліза Кокі.

Учні школи українознавства Клівленду вже підготовали новий випуск журналу „Рідношкільний Вісник" ч. 3, який повністю буде присвячений чорнобильській трагедії.

Як і в минулому, багато праці для влаштування і проведення програми щодо відзначення чорнобильської трагедії вклала активна рідношкільна діячка Софія Бура.

Юліян Мовчан

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ТРАВНЯ 1990 р.

Пассейк, Н.Дж. Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка **42 Відділу відбудуться о год. 7:00 вечора** в УНДомі при 237 Hope Аве. Просимо взяти участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу.
В. Марущак — рекр. секретар

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН КОВАЛЬ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 10-го березня 1990 року на 72-му році життя. Нар. 22-го березня 1917 року в селі Викоти, Самбір, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Ірену, дочок Мері Спаніярді з мужем Ричардом, Ольгу Мурілльо з мужем Франком, внуків Лізу і Емі, племінників і племінниць в Україні. Похорон відбувся 12-го березня 1990 року на цвинтарі Лейкленд Меморіял Ґарденс в Пейкленд, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ОСТАП МИСЬКІВ, член УНС Відд. 20-го ім. св. Миколая в Аликвіппа, Па., помер 27-го квітня 1990 року на 86-му році життя. Нар. 3-го березня 1904 року в Бережанах, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дві дочки Миросю Шинчешак з мужем Миколою, Марійку, 4-ох внуків та ближчу і дальшу родину в Україні і в Польщі. Похорон відбувся 30-го квітня 1990 року на цвинтарі Мт. Олівет в Аликвіппа, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Матіяш, секр.

ЕМІЛЬ КАТАТНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 424-го Т-ва „Герої Крут" у Філядельфії, Па., помер 6-го квітня 1990 року на 77-му році життя. Нар. 4-го грудня 1913 року у Львові, Україна. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Гелен, дочок Еву і Марту з родинами. Похорон відбувся 10-го квітня 1990 року на цвинтарі св. Володимира в Палмертон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Віталій Трипупенко, секр.

ЮЛІЯ ЯЦУСЬ, член УНС Відд. 372-го ім. Івана Франка в Плейнфілд, Н.Дж. померла 22-го березня 1990 року на 60-му році життя. Нар. 1930 року в Підгайцях, Україна. Членом УНС стала 1967 року. Залишила у смутку дві дочки Ірену і Лідію з родинами, сина Зенона; три сестри і брата на Україні, двох братів в Америці, 2-ох зятів і одну внучку. Похорон відбувся 26-го березня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Софія Лонишин, секр.

НЕСТОР ВОЛОШИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філядельфії, Па., помер 5-го лютого 1990 року на 75-му році життя. Нар. 9-го листопада 1914 року. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Каролину, дочку Стеллу Ричардс і сина Джералда. Похорон відбувся 8-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Кушнір, секр.

МИКОЛА ФТОМИН, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., помер 17-го квітня 1990 року на 69-му році життя. Нар. 1920 року в Станиславові на Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочок: Ірину Волошин з мужем Юрієм і дітьми Ларисою і Маєю, Ольгу Дамшен зі синами Іваном і Михайлом; сина Стефана з дружиною Христиною і дітьми Сонею, Вірою і Стефаном. Похорон відбувся 21-го квітня 1990 року на цвинтарі Сідар Шілл Меморіял Парк, Вашінґтон, Д. К.

Вічна Йому Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.